

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Bécsényi-utca SIMON-ház Kuna József ut
kereskedésével szemben.

HIRDETMÉNYEK.

Előzetési pénsek...
minden k...
Bérmertelen levelek csak ismert k...
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŰ PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben hához hordva vagy vidéki
postán küldve

Egész évre...
Félévre...
Negyedévre...
Egy hónapra...

Hirdetési díj:

Öt-hasébsopetitors egyszeri beiktatásár: 6 r.
Hélyegdíj minden hirdetésért halón 30 kr.
Nyitótör 4 hasébsopetitorsért 20 kr.

Hirdetést vagy reklámet magában foglal
ajdosag sora 50 krajokár.

XVII. évfolyam 1890.

Debreczen. Hétfő Julius 7.

129. szám.

Magyar fegyvergyár.

Magna voluisse sat est... Ha csak
törekedtünk is nagyot alkotni, klasszikus
bizonyítvány van rá, hogy már az is érdem.

Tagadhatlanul nincs némileg tragi-
komikus vonás nélkül azon körülmény,
hogy egy és ugyanazon napon tétetik hiva-
talosan közzé Minkus Jenőnek, a bécsi
Unionbank érdemes vezérigazgatójának a
vas-koronarenddel való kitiintése, és a
magyar fegyvergyárnak, Minkus Jenő e
nagy szabásu alkotásának abbéli képtel-
sége, hogy már most szállithasson fegy-
vereket a honvédség számára.

Van ok a Jeremiádokra ebben a min-
denestre kissé sajáttságos összetalálko-
zásban és jogosult, igazolt a páni féle-
lem, mely a fegyvergyár működésében
hatalmába ejtette a spekulánsokat? A
„Pester Corresp.“ határozott nem-et
mond.

Tulajdonképpen mi történt? Alapjá-
ban véve mi különös sem, semmi, a mi
már gyakran a későbbi virágzásnak nem
ártva, más nagy iparvállalattal meg nem
történt: nem jutottak fel egy ugrással a
tökéletes teljesítési képesség magaslataira,
a magyar fegyvergyár, a részére Német-
és Angolországból szállított gépek fogyá-
tékossága folytán képtelen a honvédség
részére szerződészerűleg szállilandó fegy-
vereket már most beszolgáltatni és a
kormány kénytelen volt a szállitást a
stejeri osztrák fegyvergyárnál megren-
delni.

Mindenekelőtt megjegyzendő, hogy
a nagy osztrák fegyvergyárnak kezdet-
ben ugyanazon nehézségekkel kellett küz-
denie, melyekkel küzd ma a magyar gyár,
a mi azonban nem akadályozta meg őt
abban, hogy eljusson ama prosperitáshoz,
melynek ez időszertint örvend. Azután a
magyar fegyvergyár, szállitási képességé-
nek pillanatnyi elégtelensége miatt még

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

HŰSÉG.

(Elbeszélés.)

Irtá Vértesi Arnold.

Polytásás.

Az az elzüllött külsejű fiatal ember is
csak megy, fut a többivel, aztán elmarad va-
lahol, bámészakodva nézi a sok falragaszt a
házakon, a zászlókat, melyek kibívólóg leuge-
deznak egymás felé, mintha versengének,
melyikök jelöltje fog győzni?

— Melyik? A melyik jobban győzi ámitó
szóval, — mormogja magában az elzüllött
fiatal ember.

Még mindig hallja a távolból az éljenző
tömegek tompa moraját, vagy legalább úgy
rémlik neki, mintha hallaná. Zsebébe dugja
két kezét s tovább barangol, meg-megállva,
álmélkodva, mintha minden olyan új volna
neki, s mintha keresne valamit, maga sem
tudja mit.

Egy utcasarkon erősen ránéz egy rendőr
s arra megriad az elzüllött ember és odább
kotródik a fényes utcákról a járatanabb, el-
hagyottabb utcákba. Most már nem botorkál
mint valami álomjáró kábultan, kimeresztett
szemekkel, hanem félénken hátra-hátratekint:
nem üldözik-e?

Ugy megy mindig kiejebb-kiejebb, mindig
távolabb eső utcákba, a hol már nem ritka-
ság az olyan ütött-kopott ember. Alacsony,
mocskos ajtaju kocsmákból csavargó forma
emberek jönnek ki. Dél már régen elmúlt, az
ifjut is figyelmezteti korgó gyomra, hogy
még ma nem evett. De egy fillér sincs zse-
bében s csak tovább megy a mardosó éhség-
gel gyomrában.

Szemei szikráznak a vad elkeseredés
szállja meg. Hát miért kell neki így éhesen,
lappangva, remegve kuncsorogni, míg az a
nyomorult, a kinek az ő helyén kellene lenni,

korántsem vesztette el a honvédség ré-
szére leendő szállitást, csak később
fog szállítani, feltéve azonban, a miben
alig lehet kételkedni, hogy akkor képes is
lesz teljes erővel dolgozni, akkor aztán
fog is sokat és állandóan, biztosan és
igen jövedelmezőleg dolgozhatni.

A mű nem sikerült az első hajtás-
ra, de hogy létrehozott, gazdag, szép
jövőt ígérő eszközökkel felszereltetett,
mégis nagy érdem marad a monarchia,
de különösen Magyarország körül, mely-
nek mindig nagy, igen élénk érdeke lesz
az, hogy védelmi eszközeit benn az or-
szágban szerezhesse be. És ha a magyar
fegyvergyár nem volt képes gyorsan meg-
felelni a fegyverek szállitására vonatkozó
hivatásának, ugy ezt még elég bősége-
sen jövátelheti az által, hogy most már
annál terjedelmesebben s intenzívebben
teljesíti misszióját és — a mihez joga van,
— nemcsak fegyvert, hanem löszert is
fog gyártani. A ki megadja az orszá-
nak a lehetőséget arra, hogy a löszere-
állítás tekintetében függetlenítse magát a
külföldtől, még nagyobb érdemet szerez
annál, melynek őt megilletni kellene az-
ért, hogy az új szerkezetű fegyverekkel
már az idén nagy tömegekben ellátta a
honvédséget.

A ki a magyar fegyvergyár részvé-
nyeit ma tovább adja, később ép ugy
megfogja, banni, mint azok kik annak
idején elvesztették Wernl iránti bizal-
mukat, ezt utóbb, mikor a stejeri fegy-
vergyár részvényei százakkal emelkedtek,
nagyon megbánták.

A „Pester Correspondenz“ ragaz-
kodik azon meggyőződéséhez, hogy e
nagy iparvállalat immár minden erejét
megfeszíti, annak vezetői legjobb tehetsé-
gük- és képességüikkel rajta lesznek, hogy
azt lehető leggyorsabban a tökéletes tel-
jesítési képesség magaslataira emeljék s
a mig oly erélyes, kitartó s hititű üzlet-

bőségben, pompában, tisztességben, dicsőség-
ben él? Miért?

Dühösen szorítja össze ökleit. Miért kell
neki mint az üldözött vadállatnak bujni az
emberek szemei elől? Mária sokfelé mutog-
gatta magát, sokan láthatták, ráismerhetett
valaki.

De idáig olyan volt, mint a részeg em-
ber, a ki nem tudja, mit csinál, csak ösztöne-
nek enged. A szabadság érzete elbódította
fejét. Most már gyanakvó pillantásokat vet
jobbra, balra. Pedig hisz itt a külvárosi vis-
kők közt, a hol talán soha sem járt azelőtt,
ki ismerné?

Egy rendőrt pillant meg újra s egész
testében megremegek. Szerencsére a rendőr be-
fordul a sarkon egy pálinkás botba s a fiatal
ember azalatt egy épülőfélben lévő ház pa-
lánczerítése mögé húzódik.

Vasárnap van, nem dolgozik senki. Csak
egy részeg napzármas hever ott és hortyog.
A fiatal ember leül egy rakás téglára s kipi-
hentné fáradt, elcsigázott testét, ha az
éhség nem mardosná ugy beleit. Feje láztól
ég, torka kiszárad, ajkai kicserespednek.
Szemei előtt vérvörös karikák lebegnek a
levegőben és agyát elvakítja a düh. Nem csod-
álkozik már, hogy kétségbeesett éhező em-
berek lopnak és gyilkolnak.

De mégis bármily nyomorúság inkább,
mint a börtön. Csak oda vissza ne! Csak
oda ne!

Még beljebb húzódik a téglarakások közé.
Csak mikor már behomályosodott, akkor bu-
jik elő s visszasiett a fényes utcákba, hol
a gázlámpák sűrű sorokban ragyognak, egy-
mást követik a robogó kocsik és sétáló nép
hullámzik az utcákon.

Az inas Dombiék nál látja a kopott kül-
sejű fiatal embert, de most választási idő
van, a mikor mindenki bejelentés nélkül sza-
badon mehet a nagyságos urhoz. Nem tud-
hatni, ki a választó polgár.

S Dombi Ernő ur is as zerint viseli ma-

értő ember knek, mint Minkus Jenő, ré-
szük van a miben, addig minden, még a
legmesszemenőbb remény is jogosult. Ez
a derék férfi már ismételten adta a leg-
fényesebb próbát szanalási és regenálási
művészetének, aligha fog nehezére esni
a segítség itt, hol tulajdonkép csak egy
mulasztást, egy nyereség elszalasztását
kell sajnálni, de arról, hogy lenni vagy
nem lenni, korán sincs szó, hanem csak
gyorsabb s jövedelmezőbb teljesítésről.

A folyó julius hónap tanuja lesz ama
élethosszian kötenő figy megáldának,
melyet a dicsőséges uralkodópár legifjabb
gyermeké, szívének választottjával, Ferencz-
Salvator főherceggel köt. Ő Felsege a király,
mint a „Pester Correspondenz“-et ítesítik,
— menyező után hozzáfog ama közjogi for-
malitások rendezéséhez, melyek a trónörök-
lésre vonatkozólag eszközrendők. Az most már
meg van állapítva, hogy Károly Lajos főher-
cegek, a ki csak három évvel fiatalabb Ő fel-
ségénél, a trónöröklesről elsőszülött fia, Fe-
rencz Ferdinánd javára lemond. Meg van
állapítva továbbá, hogy ez utóbbi a trónutód-
ságot elfogadja s kész házassá állapotba lépni.
A habsburg-lotharingai ház szabályai és a
magyar közjog szerint mindez forma szerint
s nyilvánosan ki kell hirdetni. A két állam
igazságügyi miniszteri, egyetértőleg a császári
és királyi ház miniszterével, már mindent
összeegyeztettek s előkészítettek annyira, hogy
az illető aktus az összel akadálytalanul meg-
történhetik.

Reformok. Budapestről a következőket
jelenti a „Pol. Corr.“: Magyarországra az
osztály-sorsjáték behozatalára vonatkozólag
fölmérült hírek fölötté előtte járnak a tények-
nek. A pénzügyminiszteriumban ez az ügy
addig még nem jutott az előtanulmányok ta-
rulmányozásáig sem és e tárgyra vonatkozólag
a két pénzügyminiszterium között még nem
történt semminemű eszmecsere. A pénzügy-
miniszteriumban ez időszertint az iparadó-re-
forma vonatkozó adatok összegyűjtésén dol-
goznak. A kereskedelmi miniszteriumot a
munkásbaleset biztosítási és betegségyezési
törvényjavaslat foglalkoztatja.

gát. Elejébe jön a belépőnek, barátságosan
megrázza mind a két kezét.

— Jó napot, kedves barátom. Isten hozta,
kedves barátom. Tessék helyet foglalni. Örül-
ök. Mivel szolgálhatok.

Dombi Ernő ur csupa szívesség, csupa
nyájasság, ámbár nem csekély bosszuság érte
csak az imént ezer forintot vittek el tőle
megtint a párt főemberei s azt mondták, hogy
a napokban még ezer kell, másképp nem áll-
hatnak jól semmiért. A zsebmetszők! Ha-
nem azért Dombi Ernő nem fogy ki a szives-
ségből.

Várja, hogy megszólaljon látogatója. De
az annyira elfogódott, hogy egy szót sem bir
szólni, mióta azt a büszke fejedelmi nő al-
kot látta, ki lesújtó, megvető tekintetek át-
haladt mellette az előszobákon keresztül.

— Kedves barátom, — jön segítségére
Dombi Ernő ur.

De abban a pillanatban ő is elnémul s
tántorogva roskad hátra. Talán ha az irásza-
talába nem kapaszkodnék, el is buknék.

Tehát igaz? Csakugyan jól látott, mikor
ma programbeszéde után a pártgyűlésből
kijöttek? Nem képzelmű volt, a mi ugy
megremegetté diadalának közepette.

— Ta vagy, szerencsétlen? — kiált föl
elszörnyedve.

Csak ők ketten vannak a szobában s
nincs sejtelve arról, hogy a vékony kárpit-
ajtó mögött Berta halgatózik reszketve, min-
den szóra figyelve; mégis megijed Dombi
Ernő a saját hangjától.

— Honnan jössz? Mit csinálsz itt? —
folytatja halkabban.

— Megszöktem a börtönből, — felel
amaz zordonan.

Dombi Ernő halálsápadtan, fuldokolva
kapkod a szó után.

— Mit oseekedtél, boldogtalan? Hiszen
már csak egy évéd lett volna hátra. Hamar
eltelt volna.

— Nem birtam ki tovább, — liheg az
ifju; — meg kellett szökni.

Külföld.

A Milán kérdés. Szerbiában az összes pár-
tok lapjai az ugynevezett „Milán-kérdés“-sel
foglalkoznak. A Mala Novine az exkirálynak
hala dék talanszámuzetését kö-
veteli. A Domoniva, Garasauin
lapja, Milán király hazafiságára és fia iránt
való szeretetére appellál s arra kéri hogy a
haza és a király érdekében tartózkodjék a
politikától. A Mala Novine ezeket írja:
„Mi ezlja van Obrenovics Milán polgárnak
azokkal az izgatásokkal? Okosabb lesz, ha
elhagyja Szerbiát, mert Szerbiának komolyabb
gondjai vannak.“ Egy sabaci újság így ír:
„Adjátok neki azt a rongyos százövenezér
frankot. Hiszen csak azt akarja. Azért jött,
hogy pénzt osikarjon ki, mert már nincs sem-
mije s Ausztia nem ad több pénzt neki.“ —
A legközelebb tartandó párt gyűlésen K a-
kics Demeter, a szkupstina alelnöke, azt
fogja javasolni: rendelje el a szkupstina, hogy
Milán exkirály évenként csak egy hónapot
tölthessen Szerbiában.

Fel kell használni az időt!

Amint látszik ismét egy hosszabb kor-
mányzási ciklussal állunk szemben. Ha a
jelek nem csalnak (pedig nem eszhatnak) a
Szapári-kormány jó csillagzat alatt született.
Amint valaki a nyeregbe ül, rögtön megítéli
a szakértői szem, jó lovas-e. Arra való é, hogy
a szilaj osikót is megülje? Pláne ha a ló,
még mielőtt a lovas kengyelbe tette volna
lábait, műnyelven szólva „bockolni“ kezd és
a lovas mégis szilárdan ül a nyeregbe? Hát
arról az az áltanános vélemény, hogy nem
egykönnyen fog leesni. Ilyen politika és par-
lamenti „bockolás“ volt mindjárt a Szapári
kormány kezdetén, a honossági kérdés tel-
vetése, mely nem hogy megingatta volna
nyergében az új kormányelnököt, de megerő-
sítette határozottan.

Aztán vannak jelek, melyekből kora ta-
vaszt, hosszú őszt, nedves avagy száraz eszten-
dőt sat. lehet következtetni, valamint hogy
az efféle jelek a politikai időjárásban is meg
vannak. Mikor például sok a cserebogár, az

— Dombi Ernő kétségbeesetten tördeli
a kezét:

— Hát már most mi a szándékod?
— Amerikába akarok menni, — válaszol
a fiatal ember.
— Jó, jó, nagyon jó.
[Vége köv.]

Vak lárma.

Irtá: Gusztave Drooz.

Franciaából fordította:

Dr. Papp Dezső.

(Vége.)

Resteljük bevallani, hogy hasonló bohó-
ságok képezhetik alapját valaki felől alkotott
véleményünknek s nagy figyelemmel kell vizs-
gálódnunk, hogy ez elfeledett vagy be nem
vallott eszmégek magunkban fölleljenek.

Igen jól emlékszem, hogy M. . . .
asszony nál tett első látogatásom alkalmával
azt vettem észre, hogy jobboldali első örfő
foga egészen kék, csunya barnás kék volt.
Ez a fölfedezés nem ment ki az eszemből.
Csakhamar észrevettem, hogy M. . . . asz-
szony szörnyű arcfintorokkal élt, hogy le-
leplezze rossz fogát. Végtelen apró falatokat
vett szájába csak azért, hogy a kis csufaságot
eltakarja.

Végül M. . . . asszony összes erkölcsi,
és physikai fonákságát e csekély gyarlóság-
ból magyaráztam ki s a kékes örfő fog akarat-
ratom ellenére annyira a grófnő személyesi-
tőjévé lön előttem, hogy még mindig önkény-
telenül azt a kis borzadalmat keresem, ha a
grófnő szóra nyitja ajkát, bár rossz fogát azóta
már egy hatalmas, hófehér fog helyettesíti.

De térjünk vissza tárgyunkhoz.
A pompás családi boldogság közepett,
derék Oszkár barátom mellett, ki oly jósa-
gos bizalmat és szerelmet tanusított a ke-
cses és különösségig naiv kis cherubin iránt,
viszatetszést keltett bennem a fehér mellé-
nyű cousin együgyű, de esinos éz gondosan

Józsefné, Knaszovszky Imréné, Nicht Józsefné, Pakuj Gézána, Pócs Ferenéz, Priviozer Józsefné, Rácz Károlyné, Szabó Istvánné, Simkovics Béláné, Szabó Bálintné, Szőke Sándorné, Sikor Ferenéz, Takács Istvánné, Tulnik Józsefné, Tóth Istvánné, Uri Mihályné, Vida Miklósné, Vedres Mihályné, Véber Ferenéz, Vaszil Mihályné, Varga Ferenéz, Varga Józsefné, Zippus Pálné, Leányok: Ambrus Gizella, Balogh Zsuzsika, Borus Juliska, Baum Etelka, Beregi Erzsike, Baki Eszter, Dávid Zsuzsika, Horváth Terézia, Kiss Erzsike, Kiss Róza, Kovács Zsuzsika és Juliska, Kovács Etelka, Kálmán Róza, Kornhoffer Juliska, Molnár Juliska és Róza, Maronovics Erzsike, Nicht Ida, Nagy Erzsike, Rácz Juliska, Szabó Róza és Etelka, Szántai Róza, Simon Róza, Sarkadi Mariska, Szikszay Juliska, Szakál Erzsike, Szabó Matild, Takács Róza, Takács Margit, Tóth Mariska, Uri Zsuzsika, Zippus Ilona, Veisz Etelka.

Halálozás. Egy városunkban is ismert, messze földön közbecsülésnek örvendő férfi halt el Nagy-Károlyban a hó 6-án G n y e y Pócs Gábor köz és váltó ügyvéd, urad. ügyész stb. személyében. Temetése holnap d. u. 5 órakor lesz Nagy-Károlyban az ev. ref. egyház szertartásai szerint.

A büdzentmihályi rablógilkosság ügyében alig fejezik be egyhamar a bűnvádi vizsgálatot és pedig főképen azért, mert a fővádlottat, Sóvágy Jánost a ki nemrég szökést kísérelt meg, a Tegláson elkövetett gilkossággal is gyanúsítják. A vizsgálat befejezését az is késlelteti, hogy a vádlottat a vizsgálati fogságot elrendelő végzés ellen a táblához fellebbeztek.

A székelyhídi takarékpénztár megszűkött szolgálja csak eszköze volt egy váltóhamisító bandának, mely hét városban: Debreczenben, Nagy-Károlyban, Szatmárt sat. úte csalásait 60-70,000 frt erejéig károsította meg a pénztáratételeket; a banda fejét, egy Róza nevű embert, már elfogták.

Halálozások Liptai Gábor derék polgártársunkat és nejét Vásári Zsuzsikát súlyos csapás érte két hónapos gyermekük Miklós halálával. A kisdéd temetése ma d. u. ment végbe a közönség nagy részvéte között. — Szűcs Józsefné szül. Mukhi Erzsébet életének 32-ik évében elhunyt Temetése holnap lesz Szovátón, Major Miklós életének 7-ik havában Nyir-Adonyban elhunyt. Béke poraikra. Mind a 3 temetést a „Kegyelet” temetkezési intézet rendezte.

H-Szoboszló város belterületén a hasított körmű állapot között a száj- és köröm fájás járványos jelleggel öltvén, a város zár alá vétetett, szarvas marha, juh, sertés-vásár betiltatott. Debreczen, 1890. július 4. Debreczen szab. kir. város rendőr-főkapitánysága.

Fűszerkereskedés. A Czepléd utcán ifj. Weidner jó meneti fűszer üzletét Parthy Ferenéz fiatal kereskedő vette át, ki több mint egy évtizeden át a Geréby utcában volt alkalmazva, s kitűnő szakképzettsége biztosíték nyújt arról, hogy üzletében a közönség minden irányban pontos kiszolgálásban részesül.

Veszprémi szerencsésje. A bécsi XIV. államsorsjáték 100,000 frtos nyereménye Magyarországra került. A 100,000 frotot a 115515-ös számú sorsjeggyel Suly László és Kovács Béla veszprémi fiatal polgárok nyerték.

...kodtam önmagamat csalódásban tartani, eltakarni szemem előtt a valót, midőn a ház ajtaja birtelen robajjal megnyílt s Oszkár, igen, maga Oszkár haladt el ablakom alatt éjjeli rendetlen pongyolában, zilált hajjal, libegő köntösben. Inkább futott, mint lépkedett és szívének szorongása világosan olvasható volt furcsa tagléteiben. Mindent tud! Éreztem, hogy a csapás kik-rülhetetlen... Ime hát ilyen a boldogság! E keserű mérget tartalmazta a pompás váza!

Mind e gondolatok nyilgyorsan járták át lelkemet. Mindenek előtt kélsletnem kellett a vihar kitörését, habár egy perccel, egy pillanattal is. A nélkül, hogy számot adtam volna magamnak arról, mit fogok neki mondani, rövid, parancsoló hangon odakiáltottam:

— Oszkár, jó barátom, jöjj ide. Szólani akarok veled, érted: akarok!

Oszkár mintegy kövé váltan megállt. Rettenetes halavány volt és ördögi mosolylyal szólt:

— Nem érek rá; majd később.

— Oszkár, ennek meg kell lenni, esdve kérek... tévedsz, kétségkívül tévedsz.

E szavakra kegyetlen kacajban tört ki: — Én tévedek! oktondi, én tévedek!... S a pavillon felé rohant.

Azonban megadatam ruhája szélét s vasmarokkal visszatartottam!

— Ne menj oda, barátom! térdem állva kérek.

Felelet helyett öklével rettenetes csapást mért karomra és rám ordított:

— Mi az ördög lelt!?

— Mondom, hogy nem mehetsz oda, Oszkár szóltam olyan hangon, mely további felelést nem tűr.

— Hát mért nem mondtam mindjárt, hogy ott van valaki, pokoli szörnyeteg!... Oh! az az átkozott dinnye! az az átkozott dinnye!... Várni fogok...

És ideges kézzel összeesapva hálóköntösét, nagy léptekkel föl s alá kezdett járni.

mag. Harmadik társuk is volt a sorsjegyhez, ki azonban esetleges nyeremény-részt a buzás napján eladta Kovácsnak.

Szerelmi dráma történt Derecskén a napokban. Egy 21-éves József nevű legényt kedvese Agnes szerelmi boszúból agyonverte. A tett elkövetéséhez a csöszlő kért fegyvert azon ürügy alatt hogy van egy hamis kutyájok, azt akarja agyon löni. Mikor a legény sludt, odalopózkodott hozzá és általában agyonlőtte. A leányt beszállították a helybeli törvényszék börtönébe, a legényt pedig tegnap délután temették el Derecskén nagy részvét mellett. A csöszlő, ki a fegyvert a lánynak odaköcsönözte, szintén vizsgálati fogságba helyezték.

Elvezett egy új esernyő egy sétabottal összekötve a Mester-utczától az államvaúti indóházig. A szives megtaláló köszönetre, illetőleg jutalomra számíthat, ha a II. kerületi rendőrkapitányságnál beadja.

Tüzoltós mulatság P-Ladányban. A p. ladányi tüzoltó egyesület pénztára javára tegnap fényesen sikerült mulatságot rendezett. Városunk tüzoltó egyesületét a következő tagok képviselték. Bánóczy Lajos, Dézsi Lajos, Fraenkli Gyula, László Gyula, Mahlmeister Ádám, Monoki Lajos, Murvay Sötér, Nagy József, Péter Gábor, ifj. Publ. Ernő, Tikos István, Winkler Mór, Vetessy Béla, városunkból részt vett még az egyesület derék zenekara Hora bácsi vezetése alatt, ezenkívül ott voltak a p-ladányi és a b-ujfalui egyesület zenekari. A környék minden tüzoltó egylete képviselve volt. Képviselet volt azonban a város és környék intelligenciája a kik a páratlan szíveséggel főparancsnok házi gazdának Kaczér Arpád urnak voltak vendégei. Hogy a mulatság kivilágos kiradttg a legjobb kedv közlő folyt le, azt talán említeni is felesleges.

Rejtélyes holttest. A czepléd-utczai külvárosi kútból, a temető alatt, ma egy hullát húztak ki, mely már négy-öt nap óta lehetett a vízben. Valószínű, hogy öngilkosság áldozata volt.

Dalestély. A kereskedő ifjak dalestélye szombaton este lesz igen érdekes és változatos műsorral a „Margit” furdó színterében.

A „föltételes” és a „jelentő” mód Mulatságos tárgyalás folyt le a pesti büntető járásbírószék előtt. Egy kereskedő és egy bölcsészettanhallgató állottak egymással szemközt. E Jenő ferencvárosi kereskedő becsületsértés miatt panaszolta be gyermekének volt nevelőjét, A. Ödönt, ki egy kaligrafikus vonásokkal írt levelezőlapot küldött neki a következő tartalommal: „Igen tisztelt uram! Ön szives volt gázsimból egy félhónapi illetményt levonni azért, mivel Mörice nevű fia három östöt hozott haza az iskolából. Hiába figyelmeztettem, hogy én Mörice fejébe nem önthettem tölcserrel a tudományt: nem volt hajlandó tisztességes módon kielégíteni. Hát jól van! Önnek ajándékozom azt a 15 frotot és vegye tudomásul, hogy összegazembereném, ha nem tisztelném a törvényt, mely a „gazember” kifejezést büntetni rendeli. Egyébiránt pedig maradjon az ön legalázatosabb szolgája — A.Ödön” A vádlott a tárgyaláson azzal védekezett, hogy ő nem nevezte F. et gazembernek; a levelező lapon „föltételes” módot használta, már pedig ő csak akkor lenne büntethető, ha a „jelentő” mód jelen idejének egyes számu harmadik személyét használta volna. A járásbíró nem adott igazat a dipomatizáló vádlottnak és elítélte 15 frtnyi pénzbüntetésre, mi ellen A. felebezett.

A szőkék pusztulása. Egy angol fiziológus stasztikája szerint attól tarthatni, hogy a szőke haj nem sokára teljesen eltűnik. Utal arra, hogy a felnőtteknél a haj jelentékenyen barnul, különösen a férfinnél, hol a haj utólagos barnulása állitólág 55 százalékos tesz. A nőknél az arany csekélyebb, de a barnulás náluk is növekedik. Ehhez járul, hogy a szőkék sokkal kevesebb számban meunek férjhez, mint a barnák. E fiziológus egy angol városban 5000, harminc éven fölüli asszony haj-zinét állapította meg, miközben a szőkék és barnák közt a viszony olyan volt, mint 2 és 3 között. Száz szőke nő közül csak 55 volt férjnél, száz barna közül azonban 79. A derék statisztikus azért azt véli, hogy körülbelül kétszáz év múlva Angliában a szőkék teljesen eltűnnek.

A „fliszter” szó eredete. Ez a díszes szó, melylyel hitelező és adós, vő és anyós, menyecske és új kalapot venni nem akaró férjecske — kölcsönösen szokták egymást traktálni, egy középkori német írónak Meinhardin egyik iratából van véve. Meinhardin 1671 körül „Die Völkerei, oder über dass Fressen und Saufen in unsern Tagen” czimvel egy satírárt írt, melyben a következő mondás előfordul: „Der Bürger viel ist er, der Adelige und Studiosus viel trinkt er.” (A polgár sokat eszik, a nemes és a diák sokat iszik.) Azóta maradt meg divatban, hogy a nyárspolgárt sokatevőnek, vagyis „fliszter”-nek nevezték Németországban. — Így beszélnek legalább Heidelbergban, a hol még ma is sok a szomjas diák és a falánk nyárspolgár.

Derecskén ingatlanok forgalma a kir. törvényszék mint teklekővi latóságánál 1890. jun. 18 tól—jul. 5-ig. Orosz Péter és neje Tóth Sára veszik Erzsázy Lajos sista kert szülőlőjét 1200 frtért. Tar Máté és neje Györfi Erzsébet veszik Péntek István és neje Nyári Sára ondódi szántó földét 1000 frtért. ifj. Szilágyi Mihály veszi Vágó Márton és Vágó

Ilona újföldét 425 frtért. Daku Mihály és neje Vég Sára veszik Huszti Mihály házat 1090. frtért. Rákoss Imréné és Csanak Juliánna veszi Borsos Erzsébet Keoskés Gáborné hómokkerti szülőlője egy részét 150 frtért. Otlik Edéné Szobrai Juliánna veszi Bálint Sámuel és neje Csürködi Juliánna hatvan utcai szülőlőjét 1350 frtért. Balog Eszter veszi Sarkadi Károly és neje Kocsis Mária házat 1250 frtért. Halassy Péter veszi Molcsányi János és neje Pozsgai Ilona házat 8500 frtért. Árverés vétel. Horváth István veszi Nagy József örödtömegtét illető 6498 frtra becsült ondódi szántóföldjét 6011 frtért. Ifj. Gyarmati Istvánné veszi Gyarmati István örödtömegtét illető 3258 frtra becsült házastelkét 2403 frtért. Ifj. Gyarmati István veszi Gyarmati István örödtömegtét illető 5244 frtra becsült 21 hold 150 □ öl ondódi szántó-földjét 5260 forintért. Idősebb Gyarmati Istvánné Zöld Mária veszi Gyarmati István 140 frtért. A fentüggekben az utó-számlai idő lejár 1890. jul. 15-én. Molcsányi János és neje Pozsgai Ilona veszi a Dr. Scheer Benő örödtömegtét illető 3600 frtra becsült házastelkét 11101 frtért. Az utó-számlai határidő lejár 1890. július 17-én Polgári János veszi a Csáthi Károly örödtömegtét képező 296 frt. becsült vargakerti szülőlőjét 1240 frtért. Az utó-számlai határidő lejár 1890. július 18-án.

A fénykép. Lám, még levétezi magát: Pedig nem olyan az arca, hogy bárki is gyönyörködhetnék benne. De ő ezt a szegény fotográfus hibájának rója föl. Azt veti fel: rosz a kép, nem fizet érte. És a kopott arca és ruhájú asszonyság a bírő előtt szörnyű patáliát csinál.

Bíró ur, levétezzem magamat nála. Gondoltam, hadd gyönyörködjenek bennem az unokám... Elkészül a fénykép, megnézem: hát itt sülyedjek el, ha rá ismertem magára! A fényképész persze fogadkozik, hogy sohas süsön rá a napsugár, ha az a kép nem szakasztott mása az asszonyságnak.

Sülyedjek el, ha mákszemem is hasonlít rá, sápitja az asszonyság. Nem fizetek érte egy krajczárt sem!

Ej, hanem lássuk azt a képet. A kép előkerül. Odatartják a bírő elé. És a bírő kimondja a szentenciát:

— Ez bizony nem hasonlít magára...
— Nem ugye? kapa szón a néne.
— Nem bizon. Mert ez a kép sokkal szebb magánál.

— Az asszonyság elkotrógott.

A bakfi. Ott lejt el a kicsike a város-ház sarkán, apróra szedve a lábait, s mosolygva nézegetve szanaszét, mikor senki sem látja, de ábrándosan lesütve a szemét mikor ismerősökkel találkozik.

Különösen mikor azzal a szép barna fiúval találkozik, a ki az idén ért meg.

A köszönésére olyan félelken, olyan lassan felel, mintha csak a felsőbb névvelő intőzetben felelné a metafizikából.

Egyszer a barna fiú kérdőre is vonja a kicsikét, hogy miért fogadja a köszönését olyan immel, ámmal.

— Ha csak az a baja hát itt megmondom magának hangosan, hogy: alásztolgája.

— De mást megmond e itt hangosan?
A kicsike lesütti a szemét, elpirul, s ugy mondja halkán:

— Azt itt is csak lassan mondom.

Árnyékban. — Képzeld barátom nem mehetek a napos aszfaltot, mert ott van a hitelezőm boltja.

— Pedig akkor árnyékban, még pedig ugyancsak setét árnyékban lehetett mikor neked köcsönözött. Mennyivel is tartozol neki?

— Nyolcvan forinttal.

— Tudod mit csinálj pajtás. A megmaradt verskötetedből küldj neki negyven példányt, per egy forintjával — így az adósság fele ki lesz fizetve — ha pedig elolvassa a verseidet, abba belehal — így a másik felét ki sem kell fizetned — s mehetsz majd a napos oldalon bátran.

Riporter-nyelv. Kétt újságíró nézi a Vilmos Orfeumban a debütírozó énekesnőt.

— Barátom, ezen a hangon a korrektúra se segíthetne.

— Biz ez elég rosz hang, nem elég kompakt és üres mint a lapunk az uborka sáisonban.

— De ugy egészen véve jó alak. Csinos petit szedés és dureschussolva is van.

— A „Nyilt-tér” rovatban?
— Nem, a „Tárczá” ban. Csakhogy itt ő szed. (Gula.)

Irodalom.

A „Hét” utolsó számához Jókai, Barsony István, Endrődi Sándor, Karczag Vilmos, Torkos Béla és még néhány emmert író járultak közleményeikkel. Egyik igen érdekes cikke „A Hét”-nek a magyar amateurokról szól, hogy kik gyűjtötték s gyűjtenek ma műtárgyakat és curiosumokat Magyarországon. A borítékon Fái Szeréna kitűnő arczképe látható. „A Hét” szellemileg folyton emelkedik. A művelő közönségnek kötelessége volna, hogy anyagilag is pártolja. Julius 1-jével új feléve kezdődött „A Hét”-nek. „A Hét” előfizetési ára egész évre 10 frt, fél évre 5 frt, negyedévre 2 frt

50 kr. Előfizetési pénzek „A Hét” kiadójára talába: Magyar Tudományos Akadémia palotája Budapestben, küldendők.

Közgazdaság.

A vetések állása és a mezőgazdasági állapot július 1-jétől 5-éig. Az ország nagy részében az időjárás kedvező volt a növényzet fejlődésére, helyenkint ugyan a nagy hőség a gabonaműek érlelését sietteti, miadazáltal ugy a buza, mint a rosz jól kifejldött kalászával szépen szemesedett s a remélt terméseredményt többnyire megadja. A buza vetések az ország nagyrészében általában jó középserűen fizetnek, a szemek tulnyomólag szép nagyok, pirosak és aczélosak. Országos átlagban a buza közepén alul állott 188 százalékkal (2.4 százalék volt a a mult heten), közepesen 47.20 százalék (50.5 százalék volt), közepén felül 50.92 százalék 47.19 százalék volt a mult heten). A roszvetésekről külön kimutatás szerint közepén alul állott 2.2 százalék (a mult heten 2.0 százalék), közepesen 64.3 százalék (mult heten 59.55 százalék), közepén felül 33.5 (mult heten 38.38 százalék). A roszvetések a roszda és üszög nagymértű föllépte daczára nem kanyatlottak. Százalék szerint az ősi és tavaszi árpa állását következőleg jelezhetjük: közepén alul 14.3 százalék (15.75 százalék volt a mult heten), közepes 67.6 százalék (64.40 százalé volt a mult heten), közepén felül 18.10 százalék (19.85 volt a mult heten). A zabvetések, mint ezt már többször jeleztük, általában véve az országban gyenge középserűen állanak, helyenkint javultak ugyan, de ugyanily arányban nagyon gyengés álló vetések hanyatlottak.

A százalékaránya a következő: 31.40 százalék közepén alul (volt 33.2 százalék), 62.4 százalék közép (volt 59.90 százalék), 6.2 százalék közepén felül (volt 6.9 százalék). — Repce aratás tulnyomólag befejeztetett közép és jó középserű eredménytel. Tengeri javult, helyenkint azonban hirtelen beállott hőségstől szenved; általában véve jó középserűen áll.

Apróságok.

Egoizmus.

— Ugyan, kedves térjeoském, miről gondolkozol?
— Semmiről.
— Oh, te egoista!

Ez is fizetés.

Vendég: Fizetek.
Pincér: Kérem alászan.
Vendég: Kávét, két kifli, három cigarettát.
Pincér: Huszonnyolcz krajczár.
Vendég: Írja fel!

Jövendőmondó:

Koha. Odj látszik, Berecz ör, ün so-nem akarja megfőzetni a tortaszát?
Berecz: Hallja maga ép ugy beszélt, mint egy jövendőmondó.

A látszatcsala.

Tanárr (tanítványaihoz): „Hogy mennyire helytelen a külsőből a belsőre következtetni, uram, kitűnik, ime, Schiller „Wallenstein”-jából, mely dísznöbörbe van kötve.

Műkedvelő házaspár:

Egy ur: „Ugy látszik, ön, asszonyom, nagyon édeklődik, a színház iránt, mivel gyakran látjuk.”
Hölgy: „Oh nem. Én csak a férjem kedvéért megyek a színházba, ki ott mindig elalszik és én meg arra vigyázok, mikor van vége az előadásnak.”

Két hős tenor.

Találkozik a fővárosban:
— Van-e már önnek szerződése?
— Fájdalom, nincs!
— Özintén megvallva, és azon nem csodálkozom mert ön nagyon hamisan énekel.
— Tudom, Irigylem is én üt, a menyire lehet.
— Azért, mert én nem énekelek hamisan?
— Dehogy! Ön sokkal hamisabban énekel, mint én, de ön ezt saját magáról nem tudja és boldog!

Elővigyázat.

Ferike az ablaknál áll, míg többi testvérei bent játszanak a szobában.
— Ferike: Jortek hamar az ablakhoz, hadd lássa a golya, hogy vagyunk elegenden különben hozni talál még egy testvérték.

Ez is női kézimunka.

„Ej, Adolf, miért oly dagadt az arczod?”
„Hagy el barátom, ez női kézimunka.”

Szerénység.

Károlyka: Mama, szabad a bélyeget a levélre ragasztanom?
Mama: Isteu neki, te nyalákn!

Felőlő szerkesztő és kiadó laptulajdonos:
Vértési Arnold.

Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Árverési hirdetés.

Debreczen sz. kir. város tanácsa részéről közhírré tétetik, miszerint a város tulajdonát képező halápi csapszék és az ehez tartozó 6 hold föld f. 1890. évi október 1-től az 1892. évi december 31-ig terjedő időre tehát 2 évre és 3 hónapra, a város nagytanács termében f. 1890 évi Julius 23 napján d. e. 10 órakor tartandó nyilvános árverésen a városi számvevő hivatalban megtekinthető feltételek mellett haszonbérbe fog adatni.

Miről az árverési úhjártók azzal értesítettek, hogy a 401 frt. kiküldési árnak 10% kzmátját bánatpénzül az árvereltető bizottság kezéhez készpénzben letenni tartoznak.

Debreczen 1890. Junius 30.

A városi tanács.

Dr. Borbély Imre

med. universalis fogorvos

Debreczen, piact-utca 17II. sz.

Rendel d. e. 9-12 } óráig.
d. u. 3-5 }

Előírása után készült fogpora, zárvize, fogkefeje kapható helyben az összes gyógyszerárakban. Szent-Királyi és Kalenda diszmű és Beke László női divat üzletében.

Főraktár Muraközy gyógyszerárakban.

Nyári uszoda megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy a kedvező idő beálltával a mai napon a „Margit-fürdő-intézet“ telepén lévő

nyári uszodámat megnyitottam.

s tekintve az idő előhaladottságát, igen mérsékelt idénybérletet nyitok, u. m.:

Felnöttek részére idényjegy fürdőruhával . . . 8 frt
Gyermekek és tanulók részére . . . 6 frt
Uszodajegy felnöttek részére fürdőruhával . . . 30 kr.
Gyermekek, tanulók s katonák részére fürdőruhával 20 kr.

Az uszástanítást az eddig is közszeretnek örvendett budapesti uszómester **Péczeli Ferencz** fogja eszközölni. Beiratási díj 1 frt, minden uszólecseke 10 kr, felszabaduláskor utólag fizetés 1 frt.

A saját fürdőruhával bíró fürdővendég mosás és gondozásért az egész idényre 1 frt 20 krt fizet.

Az uszoda nyitva van: férfiaknak reggel 5-9 óráig és délután 2-7 óráig; nőknek reggel 9 órától déli 1 óráig.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri tisztelettel

Szikszay Gyula.

„EQUITABLE“

Egyesült Allamokbeli életbiztosító-társaság
NEW-YORKBAN

Alapított: 1859-ben.

Biztosított tőke 1889 végén o.é. 1,577,541,165 ft—kr
Új biztosítások 1889 évben . . . 433,150,250 „ „
Összes bevétel 1889 . . . 75,983,280 „ „
Vagyron 1889 végén . . . 267,875,772 „ „

Az összes nyereség a biztosítottak javára fordítatik és a közönséges kötvényeknél már a második díj részlet lefizetése alkalmával fizetetik vissza, míg a fél- és a szabad Tontina-terv szerint kötött biztosításoknál összegyűjtve a periódus végén szolgáltatják ki készpénzben.

Az „EQUITABLE“ minden kötvénye 3 illetve 2 esztendő multán megtámadhatatlanná válik, a mennyiben az esetben ha a biztosítási-díjfelzetések a kötvényre, elmében megtörténtek, a biztosítottak érvetelményei egyáltalán nem utasíthatók vissza és a társaság azok kielégítésére feltétlenül kötelezve van. Ezen újítás által az „EQUITABLE“ biztosított ügyfeleinek teljes megnyugtatást nyújt arra nézve, hogy halál-esetben, az elhalálozás bebizonyítása után, a biztosítási összeg, az illetékesek kezébe, minden körülmények között azonnal ki fizetik.

Bővebb tudósítással, ugyszintén prospectusokkal és ajánlati irapokkal készségesen szolgálnak a fő és kerületi ügynökségek, nemkülönb az

„EQUITABLE“ magyarországi igazgatósága

Magyar leszámítoló és pénzváltó-bank

Budapest, V., Dorottya-utca 6. sz.

Képviselő Debreczenben:

Biedermann E. és fia,

Kiadó bolt és lakás.

A czepléd-utca 2151. szám alatti és folytatatólagos földszinti lakosztály 1890. Junius 15-től több évre bérbe adatik. A lakás azonnal is elfoglalható. Értekezhetni **KARDOS LÁSZLO** üzletében.

Kereskedelmi tanintézet

(AKADEMIA)

NAGYVÁRADON.

Alapított Nagyvárad város s az itteni kereskedői körök támogatásával. Vallás-, közoktatásügyi m. k. ministerium által nyilvános jelleggel végleg felruházott.

Áll 3 évfolyamból (osztály). Végzett tanulók előnyös elhelyezéséről, árukereskedésekben, pénz-, biztosító-intézeteknél, gyárakban, vasuti és gőzhajózási vállalatoknál az igazgatóság és felügyelő bizottság gondoskodik.

Egy évi szaktanfolyam főgymnásiumi vagy főreális iskolai tanfolyamot végzettek részére.

Vidéki szülék gyermekei előnyös és olcsó ellátást, tanulmányi és fegyelmi tekintetben gondos felügyeletet nyernek.

Felvilágosítást az érdeklődőknek készséggel nyújt.

Nagyváradon, 1890. junius hóban.

Az igazgatóság.

Rövid használat után mint fogtisztító szer nélkülözhetlen.

Új amerikai

A fogak szépsége | **Glycerin-fogkrème**
(egészségügyi hatáság által megvizsgálva)
KALODONT Sarg F A fia és társa
cs. kir. udvari szállító Bécseben.

Kapható a gyógyszerárakban, illatszerek kereskedésekben stb. 1 drb. 35 kr.

DEBRECZENBEN:

Riekl József Zelmos, Szentkirályi és Kalenda és Kun József uraknál.

A „DEBRECZENI ELLENŐR“

könyvkiadóhivatalában

megjelentek és kaphatók a következő könyvek

Vértési Arnold összes munkái I—VII. vaskos diszkötés. Egy-egy kötet ára 2 frt 10 kr.
a 7 kötet együtt 14 „ „
Gróf Vay Dániel „Magyarország története“ 3 vaskos diszkötet ára 7 „ „
Vértési Arnold „Páriák“ elbeszélés ára 1 „ „
Vértési Arnold „A bojár leánya“ regény 2 köt. ára 2 „ „
Vértési Arnold „Fecskefészek“ regény 1 köt. ára 1 „ „
Vértési Arnold „A jegyző kisasszony“ regény 1 kötet ára 1 „ „
Vértési Arnold „A debreczeni diák“ regény 1 kötet ára 1 „ „
Zolthay Lajos Tiszántuli egyházkerületi térképe vászonra huzva (leszállított ár) 1 „ 50 „

Vértési Arnold „Öngyilkosok“ elbeszélések ára 1 frt — kr.
Karczag Vilmos „Ma és mindig“ elbeszélések ára 1 „ 50 „
Karczag Vilmos „Szerető szivek“ elbeszélések ára 1 „ 20 „
Karczag Vilmos „Macskák“ (történetkék) ára 1 „ — „
Molnár László „Egy kis város krónikája“ elbeszélések, ára 1 „ 20 „
Mátray Lajos „Fazekas Mihály élete és munkái“ ára 1 „ — „
R. P. O. „Titkos szerelem“ regény 1 kötet ára — „ 80 „
Bugyi Sándor debr. talyigás kalandjai 1 kötet — „ 60 „

Vidéki megrendelések postafordultával eszközöltetnek.